

Geirfa'r Gyfraith

Bil Llywodraeth Leol (Democratiaeth) (Cymru)

Cyflwyniad

Mae'r ddogfen hon yn rhoi crynodeb o'r termau technegol a deddfwriaethol Cymraeg sy'n gysylltiedig â'r **Bil Llywodraeth Leol (Democratiaeth) (Cymru)** ('y Bil'), a hynny er gwybodaeth i Aelodau.

Cafodd y Bil ei gyflwyno gan Carl Sargeant AC, y Gweinidog Llywodraeth Leol a Chymunedau, ar **26 Tachwedd 2012**. Mae'r Pwyllgor Busnes wedi cyfeirio'r Bil at y **Pwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a Llywodraeth Leol**. Mae crynodeb o'r Bil a rhestr o dermau deddfwriaethol cyffredinol ar gael mewn dogfennau ar wahân.

Y termau sy'n benodol i'r Bil

- abolish – **dileu**
- accounting officer – **swyddog cyfrifyddu**
- accounts and finances – **cyfrifon a chyllid**
- accretion – **croniant**
- acquire land or other property – **caffael tir neu eiddo arall**
- appropriate implementing authority – **awdurdod gweithredu priodol**
- area review(s) – **adolygiad(au) ardal**
- assistant commissioner(s) – **comisiynydd (comisiynwyr) cynorthwyol**

- attributes, experiences, skills or qualifications – **pridoledau, profiadau, sgiliau neu gymwysterau**
- audit committee – **pwylgor archwilio**
- audited statement of accounts – **datganiad archwiliedig o gyfrifon**
- boundary review(s) – **adolygiad(au) ffiniau**
- certify – **ardystio**
- chairing member – **aelod cadeirio**
- chairman or mayor – **cadeirydd neu faer**
- community boundary change – **newid i ffin cymuned**
- community council change – **newid i gyngor cymuned**
- community council(s) – **cyngor (cynghorau) cymuned**
- community meeting – **cyfarfod cymunedol**
- constitute, constitution – **cyfansoddi, cyfansoddiad**
- corporate governance – **llywodraethu corfforaethol**
- democratic services committee(s) – **pwylgor(au) gwasanaethau democrataidd**
- dissolve – **diddymu**
- economy, efficiency and effectiveness (e.g. in the use of resources) – **darbodusrwydd, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd (e.e. wrth ddefnyddio adnoddau)**
- effective and convenient local government – **llywodraeth leol effeithiol a chyfleus**
- elector – **etholwr**
- electoral area – **ardal etholiadol**
- electoral arrangements change – **newid i drefniadau etholiadol**

- electoral arrangements for community – **trefniadau etholiadol ar gyfer cymuned**
- electoral arrangements for principal area – **trefniadau etholiadol ar gyfer prif ardal**
- enactment – **deddfiad**
- executive arrangements – **trefniadau gweithrediaeth**
- form and promote companies – **ffurfio a hyrwyddo cwmnïau**
- function(s), exercise of functions – **swyddogaeth(au), arfer swyddogaethau**
- implementation order – **gorchymyn gweithredu**
- Independent Remuneration Panel for Wales – **Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol**
- internal control – **rheolaeth fewnol**
- joint standards committee(s) – **cyd-bwyllgor(au) safonau**
- lay member – **aelod lleyg**
- Local Democracy and Boundary Commission for Wales (*formerly known as the Local Government Boundary Commission for Wales*) – **Comisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru (cyfeiriwyd ato'n flaenorol fel Comisiwn Ffiniau Llywodraeth Leol i Gymru)**
- mandatory consultees – **ymgyngoreion gorfodol**
- Mathias review – **adolygiad Mathias**
- membership – **aelodaeth**
- mistake – **camgymeriad**
- modify (an enactment, including amending or repealing) – **addasu (deddfiad, gan gynnwys ei ddiwygio neu ei ddirymu)**
- monitoring arrangements – **trefniadau monitro**
- multiple member area – **ardal amlaelod**
- new town(s) – **tref(i) newydd**
- oath – **llw**
- party affiliation – **ymlyniad gwleidyddol**
- period for representations – **cyfnod ar gyfer sylwadau**
- police and crime commissioner – **comisiynydd heddlu a throsedd**
- political balance – **cydbwysedd gwleidyddol**
- pre-review procedure – **y weithdrefn ragadolygu**
- preserved county – **sir wedi ei chadw**
- preserved county change – **newid i sir wedi ei chadw**
- presiding member – **aelod llywyddol**
- principal area – **prif ardal**
- principal area boundary change – **newid i ffin prif ardal**
- principal council(s) – **prif gyngor (gynghorau)**
- propriety and regularity of finances – **priodoldeb a rheoleidd-dra cyllid**
- qualifying public body – **corff cyhoeddus cymwys**
- ratio – **cymhareb**
- relevant knowledge, experience or expertise – **gwybodaeth, profiad neu arbenigedd sy'n berthnasol**
- relevant official statistics – **ystadegau swyddogol perthnasol**
- remuneration, pension, allowances and expenses – **tâl, pensiwn, lwfansau a threuliau**
- reporting period – **cyfnod adrodd**
- restriction(s) – **cyfyngiad(au)**
- review period – **cyfnod adolygu**
- reviewing body – **corff adolygu**
- risk management – **rheoli risg**
- seaward boundaries – **ffiniau tua'r môr**

- Secretary of State – **Ysgrifennydd Gwladol**
- separate – **gwahanu**
- servant or agent of the Crown – **gwas neu asiant i'r Goron**
- signing of accounts – **llofnodi cyfrifon**
- single member area – **ardal un aelod**
- summons – **gwŷs**
- transfer of staff or property – **trosglwyddo staff neu eiddo**
- transitional agreement(s) – **cytundeb(au) trosiannol**
- vary or revoke a direction – **amrywio neu ddirymu cyfarwyddyd**
- water-course – **cwrs dŵr**
- with or without modification – **gydag addasiadau neu hebddynt**

Rhagor o wybodaeth

I gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch â Siân Eleri Richards (sian.richards@cymru.gov.uk, estyniad 8405), yn y Gwasanaeth Ymchwil.